

POLENS SAGOLIKA STÄDER

Polen är ett utmärkt tågland – och dessutom en av
Europas mest prisvärda destinationer.
Vi tog tåget från nord till syd och bjöds på centraleuropeisk
puls, skönt kaféliv och omtumlande historia.

text MIKAEL PERSSON *foto* MIKAEL PERSSON, GETTY IMAGES

GDYNIA-GDANSK

TÅGET FRÅN GDYNIA bromsar in på ståtliga centralstationen Gdansk Glowny. Uppförd år 1900 då staden hette Danzig. Utseende identiskt med stationen i franska Colmar som vid den aktuella tidpunkten också ingick i Kejsardömet Tyskland. Sedan dess har både nationsgränser och namn förändrats. Utanför stationsportarna väntar en stad som ofta tycks ha min barndoms sagböcker som förlaga. Eller är det möjligen tvärtom?

Allt som glimmar i Gdansk är kanske inte guld, men åtskilligt har ett gyllene skimmer. Under 1600-talet tillhörde staden Europas mäktigaste handelsmetropoler. Omsättningen överträffade Londons East India Company och öppnade utrymme för både stil och smak. Förutom kanel, timjan och diverse kryddor försågs lokala bröstvärmaren Danziger Goldwasser, då som nu, med små flarn av 23-karatigt guld. Dessutom ekiperade flamländska och holländska arkitekter staden med kulörta gavelhus som påminner om både Amsterdam och Antwerpen.

EFTER ÅRTIONDEN AV provningar siktar Gdansk åter mot både sol och stjärnor.

– Polsk ekonomi går på högvarv. Levnadsstandarden pekar definitivt uppåt, säger Sebastian Małyszczuk.

Under många år luffade han runt i världen. Nu kommer den i stället till honom och guidebyrån Poland by Locals som siktar långt bortom resehandböcker och tips på nätet.

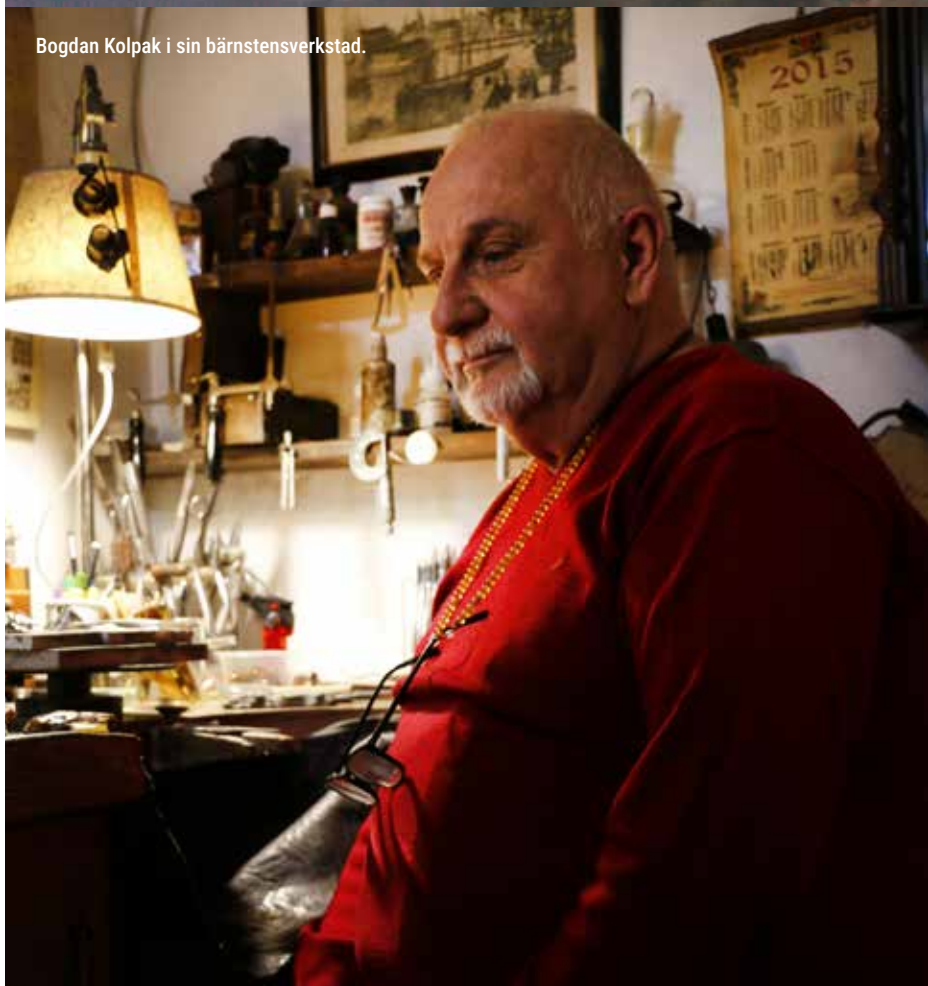
Som här på Gdansks väldiga varvsområde där verkstadshallarna, beroende på om arbetsplatsen hetat Danziger Werft AG eller burit Lenins namn, producerat allt från tyska ubåtar till sovjetiska lastfartyg. I samma blickfång ryms även vatten, torrdockor och kajkanter där världshistorien vid flera tillfällen vänt blad.

DEN FÖRSTA SEPTEMBER 1939 mullrade andra världskriget igång då nazityska trupper attackerade Fristaten Danzigs polska posteringar vid Westerplatte. Vid krigsslutet, sex år senare, följde fred, men knappast frid. Ur aska och ruiner steg det polska Gdansk, kring torget Długi Targ återbyggt bit för bit med 1600-talets guldålder som förebild.

Precis som resten av nationen tvingades staden och dess invånare in bakom järnridån. Att nedmonteringen av dess förhatliga taggar och hullingar även påbörjades just härifrån skulle möjligen kunna ses som ett utslag av gudomlig rättvisa. Vi har precis stannat upp vid varvsområdets huvudkontor. >

Motławafloden rinner genom medeltida Gdansk.

Bogdan Kolpak i sin bärnstensverkstad.

Sopocki
Dom Aukcyjny
ANTYKI
ZNACZKI
MONEY

IN ORO DIA

ESPUBLIC A PARVA CRESCUNT DISCORDI

GNA GUSCI

IRISH
PUB
MURPHY'S
IRISH PUB

”Allt som glimmar
i Gdansk är kanske
inte guld, men
åtskilligt har ett
gyllene skimmer.”

”Först kom de unga, coola alternativa. I takt med upprustning och nya byggnader även hipsters och prydligt klädda affärsmän.”

– Tänk dig scenen framför dig, säger Sebastian andäktigt. Sensommaren 1980 krävde 20 000 strejkande varvsarbetare kompensation för sjunkande reallöner samt rätten att uttrycka sig fritt.

Avskedade elektrikern Lech Walesa hade just klättrat över staketet till sin gamla arbetsplats för att bli talesperson åt revolten. Framöver följde inte bara födelsen av fria fackföreningen Solidaritet och nyvunnen polsk demokrati, utan i förlängningen också Berlinmurens fall och Sovjetunionens upplösning.

IDAG ÖPPNAR GDANSKS varvsområde åter nya kapitel. Millennieskiftets konkurser och nedskärningar förbådade till viss del den kommande färdriktningen. Bland gigantiska kranar, plåt och svetsloppor har gamla verkstäder och lagerbyggnader börjat fyllas med nytt liv. Kultur och nöje är tänkt att varvas med nya bostäder och handel. Gamla brandstationen har redan förvandlats till Mielzynski, en restaurang och deli fylld av gourmetmat och fina viner.

Lite längre bort väntar gatan Ulica Jerzego Popieluszki med containerbar, solstolar och konstgjord sandstrand. I samma grannskap ligger även elektrikernas gata, Ulica Elektryka, med livemusik och street food. Miljöerna tillhör de häftigaste som Europa har att erbjuda.

– Först kom de unga, coola alternativa. I takt med upprustning och nya byggnader även hipsters och prydligt klädda affärsmän, säger Sebastian.

ITRAPPHUSET TILL en gammal industribyggnad trängs också folk i skiftande outfits. Muskulösa män med träningsväska över axeln, unga par uppklädda för fest. Dörrar leder till boxningslokaler och salsakurser. Överst ligger hipsterkaféet Plenum med doft av nybryggt kaffe och löften om frukost hela dagen.

Mot den bakgrunden minns Sebastian sin uppväxt. Tiden då vanligt folk funderade ifall de hade råd att åka på semester eller istället borde köpa en ny tvättmaskin. Åren då nästan alla unga polacker så fort som möjligt ville flytta utomlands.

– Idag är det i Gdansk och Polen saker och ting händer. Nu väljer unga att stanna kvar. >

Gdansks modigt designade museum om andra världskriget.

Guiden Sebastian Małyszczuk har koll på Gdansks hemligheter.

Gdansk har åter fått snurr på hjulen.

Hav, vatten
och historia.

GDANSK

BO

◆ **Radisson Hotel & Suites Gdansk, Chmielna 10.** Lyxigt med stämningsfull utsikt. Rum från cirka 1000 kr. radissonhotels.com.

◆ **Dom Schumannow, ul Długa 45.** Historisk 1500-talsbyggnad vid gamla stans torg. Rum från 600 kr. dom-schumannow-bed-breakfast.gdanskhotel.org

ÄTA

◆ **Mielzynski, ul. Narzedziowców 31.** Vinhus, deli och finsmakarrestaurang i historisk brandstation i Gdansk varvsområde. mielzynski.pl

◆ **Goldwasser, Dlugie Pobrzeze 22.** Njut av anismarinerat ankröbst till guldspetsad Goldwasser. Komplet middag ca 500 kr. goldwasser.pl

◆ **Bar Turystyczny, ul. Szeroka 8/10.** Klassisk mjölkbar med polsk husmanskost. bar-turystyczny.pl.

◆ **Browar & Restauracja PG4, Central Hotel, Podwale Grodzkie 4.** Prisat mikrobryggeri specialiserat på traktens öl inklusive historiska jopen bier. PG4.pl.

SE

◆ **Długi targ.** Medeltida torg. Pampigt stadshus och lika pampiga Dwór Artusa med mikrobryggeri.

◆ **Varvsområdets European Solidarity Centre (ECS), Solidarności 1.** Historien om fackföreningsrörelsen Solidaritet och Polens kamp för frihet. ecs.gda.pl

◆ **Museet över andra världskriget, Muzeum II Wojny Światowej, pl. W. Bartoszewskiego 1,** entré 22–29 zloty. Informativt och högaktuellt museum i spektakulär byggnad. muzeum1939.pl

GDANSK-POZNAN

MORGONAVGÅNG FRÅN GDANSK med tåg som har Berlin HBF som slutstation. Resesällskapet i kupén är en äldre man med hörlurar och en rödhårig dam som bjuder på karameller i prassligt papper. Slätten känns ändlös. Plöjda svartjordar följs av rastande tranor. Precis halvvägs mellan Berlin och Warszawa börjar Poznan samla ihop sig och jag tackar för mig. Damen i rött sträcker fram en sista karamell. Med den i munnen försvinner jag ut på stationsområdet.

STADEN GÖR MIG GLAD. När jag väl når den. Utsikten från hotellrummet på elfte våningen är så hänförande att jag till en början ogärna lämnar det. I fjärran kyrktorn och kupoler mot blå himmel. Långt nedanför spårvagnar som målmedvetet drar genom en stad i ungefär Göteborgs storlek. I väster kvarteren i Jezyce med lätt bedagad jugendarkitektur, prisade gourmetrestauranger och veganhak. I motsatt ände medeltida torget Stary Rynek som till omgivande fasader i purpur, nyponrött och grönt tycks ha fångat regnbågen i ett och samma andetag. Klockspelet till torgets stadshus markerar dessutom tolvslaget genom två mekaniska killningar som stängas panna mot panna lika många gånger som timmen är nådd.

– *It couldn't be better*, svarar jag uppriktigt när jag äter lunch med min värd Wojtek på Restauracja Nadzieja.

– *It could be better?* replikerar han med spelad molokenhet.

I allt väsentligt har vår gemensamma lunch bekräftat Poznans rykte som både tolerant och livsnjutande. Var femte invånare är trots allt student. Ölglas, kaffekoppar och engagerade diskussioner är aldrig långt borta. I ett hörn ammar en tatuerad mamma. I ett annat hörn blåser två småbarn lyckligt i visselpipor utan åthutning. Däremellan vårt dukade bord. Frasig potatispannkaka med ljuvlig kantarellsås. Till sylrig fruktkompott även Wojteks korrigering av sig själv:

– Poznan är bra. Riktigt bra.

PRECIS SOM I MÅNGA andra polska städer är Poznans bagage komplext. Under 1700- och 1800-talet huckade staden under prussisk överhöghet och tysksklingande namnet Posen. Därefter följde även dolkstötar från både Hitler och Stalin. Kanske just därför sitter uppror och frihetssträvan djupt i Poznans DNA. 1956 briserade Poznanrevolten då vanligt folk för första gången tog ton mot kommunistregimen i Warszawa och en maktapparat som svarade med stridsvagnar och gevärskulor.

Idag framträder i stället en stad som både har viljan och förmågan att förvandla hårt till mjukt. Just ikväll spelar polska poeten och rapparen Afrojax på musikklubben Fort Colomb i en före detta prussisk bunker. I ungefär samma grannskap reser sig även det gamla bryggeriet Stary Browar massivt som ett berg.

Efter 130 år av kontinuerlig ölproduktion gav tapparna upp för gott 1980. Två årtionden senare gavs det väldiga tegelkomplexet nytt liv efter formeln 50 procent konst, 50 procent affärer. Invändigt väntar också 200 butiker, kaféer och restauranger liksom salonger för dans och scenkonst och ett hyllat popgalleri med verk av Björk, Iris van Herpen och Gianni Versace.

– Ändå är detta stadens mest intressanta byggnad, konstaterar Wojtek då vi vandrar längs paradgatan Święty Marcin.

Vid sekelskiftet byggdes Zamek åt Vilhelm II, prussisk kung och tillika tysk kejsare. Några årtionden senare stöptes det granitgrå palatset om för att behaga Hitler.

Ändlösa korridorer och lika ändlösa trappor skapades för att besökare skulle känna sig små och obetydliga inför diktatorn. Ändå gästade han aldrig palatset. Och än värre för ockupationsstyret: I grannskapet knäckte tre unga, polska matematiker Enigmakoden, vilket bidrog till att accelerera Nazi-Tysklands nederlag. Som för att strö ytterligare salt i totalitära ideologiers sår inhyser dagens Zamek universitet, kulturcenter, bildning och tolerans.

Bortom Blue Note Jazz Cafe och The Dubliner Music Club väntar dessutom gaybaren Nowe Lokum Stonewall.

– Vid Poznans första prideparad hade mängder av poliser kommenderats ut för att skydda festivaltågets få deltagare samtidigt som motdemonstranter skrek fascistiska slogans. Nu är allt annorlunda. 2015 gick Poznans Jacek Jaśkowiak som första polska borgmästare själv med i ett pridetåg, berättar Wojtek.

Poznans mål är därmed givet. Staden ska vara öppen, attraktiv och tolerant för att locka till sig unga människor och förmå välutbildade att stanna kvar.

– *It couldn't be better*, svarar jag åter uppriktigt. >

RESA DIT

BÅT: Nattfärja står för behagligaste färden till Polen. Karlskrona–Gdynia, 10 timmar, Stena Line. Nynäshamn–Gdansk, cirka 18 timmar, Polferries.

FLYG: Gdansk: Ryanair direkt från Stockholm, Göteborg, Växjö och Skellefteå. Wizzair från Stockholm, Göteborg och Malmö. LOT från Stockholm och Köpenhamn via Warszawa. Krakow: Ryanair direkt från Stockholm och Göteborg. Norwegian från Köpenhamn. LOT från Stockholm och Köpenhamn via Warszawa.

TÅG: Tåg hela vägen från Malmö till Gdansk tar cirka 14–15 timmar och inkluderar byten i Köpenhamn, Hamburg och Berlin, vissa avgångar även i Poznan.

POZNAN

BO

◆ **Hotel Altus, ul. Sw. Marcin 40.**

Välkomnande med perfekt läge. Många rum med fantastiska vyer. Från 800 kr. hotelaltuspalace.pl.

◆ **Puro, ul. Stawna 12.** Prisat designhotell nära gamla stan. Dubbelrum från 900 kr. purohotel.pl

ÄTA

◆ **Restauracja Nadzieja, ul. Zwierzyniecka 3.** Vegetarisk restaurang som trollar med smakerna. Rekommenderas varmt.

◆ **Concordia Taste, Zwierzyniecka 3/1.** En av Polens mest omtalade och prisade gourmetrestauranger. Avsmakningsmenyer som presenterar Polens regioner. Hundratalet polska viner på menyn. concordiataste.pl

SE

◆ **Stary Rynek.** Europas färgstarkaste torg. Stadshusets klockspel markerar tolvslaget genom två mekaniska killingar som stängas mot varandra.

◆ **Zamek, Sw. Marcin 80–82.** Drygt 100-årigt slott byggt åt tyska kejsaren Vilhelm II. Idag sevärt museum och kulturcenter med teater, livemusik och kaféer. ckzamek.pl

◆ **Enigma Center, ul. Sw. Marcin 40,** entré 28 zloty. Kryptologi och hemliga meddelanden inklusive knäckandet av nazisternas Enigmakod. csenigma.pl

◆ **Stary Browar, ul. Polwiejska 32.** Massivt 1800-talsbryggeri förvandlat till kombinerat shopping- och kulturcenter. starybrowar5050.com

Poznan, storstad med kyrktorn och näktergalsgrönska.

AVGÅNG FRÅN POZNAN GLOWNY. Per-
rongens monitorer redovisar nyktert
ankomster och avgångar med börsno-
teringars hastighet och förgänglighet.
Tåget, däremot, bär namn efter mytologiska kung
Lech som sägs ha grundat Polen. Även resrutten går
i sagans tecken. I dimslöjorna ser jag silhuetterna
av betande rådjur. Vid en damm sitter en fiskare i
sällskap av en vit häger. Därefter mjuk inbromsning
inför Wrocław Glowny vars schackpjäsförmade torn
och nygotiska ornamentik påminner om både *Game
of Thrones* och *Harry Potter*.

Från öppna lägenhetsfönster strömmar oblyga
konversationer. Över kvällsfuktig räls gungar spårvag-
nar, swisch swosch. Någonstans i bakgrunden, doften
av ruffig cigarr. Känslan är tydlig. I Wrocław börjar
Centraleuropa på riktigt. Som en indirekt konsekvens
är Wrocław också en stad som bär på flera lager av
sig själv. Slavisk grund. Tysk mellanakt under namnet
Breslau. Åter polskt efter andra världskriget. Vid
freden anlände polsktalande invånare från Lwow,
nuvarande ukrainska Lviv, som hamnat under Stalins
sovjetiska ok. Med dem följde även spridda bitar av den
forna hemstaden. Bibliotek, målningar, statyer, mat.

MOT DEN BAKGRUNDEN bär Wrocław dessutom på
samma sorts påkostade ytterkläder som Wien, Prag
och Budapest. Kvarter efter kvarter som speglar såväl
Habsburgska väldet som Tyska rikets ideal, makt och
smak. Våldiga katedraler intill imponerande palats.
Myndiga gator som når medeltida torget Rynek som
känns som hämtat från en sagobok. Runt hörnet
från Wrocław's pampiga universitet ligger klassiska
konstnärskafeet Kalambur där Karen Babel står vid
bardisken. Snart kokar dagens första kopp kaffe.

– Wrocław är lagom stort. Dessutom finns det som
krävs för att jag ska trivas: träd och vatten, säger hon.

MELLAN KOMPAKTA KVARTER bildar parker och
yviga lövkronor också gröna kommatecken. Till det
drygt hundra broar som spänner sina valv över floden
Oders mörka vatten. Wrocław är också en stad fylld
av mjuka värden. I Dzielnica Czterech Wyznań,
distriktet av ömsesidig förståelse och respekt, följs
Vita storkens synagoga av lutheranska, ortodoxa och
katolska kyrkor.

Men här finns också kombinerade vinbaren och
bokkaféet Cocofli som påstås ha Nobelpristagaren Ol-
ga Tokarczuk bland sina regelbundna gäster. I motsatt
ände väntar hipsterfavoriten Nadodrze där bedagade
sekelskifteshus följs av spektakulär graffiti och mural-
målningar, ekokaféer, bagerier och konstgallerier.

I övrigt genomsyras Wrocław av lockande dofter,
smaker och företeelser: hemmagjord choklad, Hala
Targowas söta marknadskörbär, mikrobrygge-
riet Browar Stu Mostów's syrligt friska pale ale till
mustigt långkok med koriander och hemmagjorda
pomes. >

Wrocław – coolt och
modernt men med
medeltida rötter.

Rędzinbron över floden Oder.

RESRUTT

SÅ HÄR RESTE JAG I POLEN:

- ◆ Gdynia–Gdansk, 23 minuter med lokaltåg.
- ◆ Gdansk–Poznan, cirka 3 timmar med Intercitytåg.
- ◆ Poznan–Wroclaw, 1 timme och 20 minuter med Eurocitytåg.
- ◆ Wroclaw–Krakow, 3 timmar med Intercitytåg.
- ◆ Krakow–Gdynia, 5 timmar och 28 minuter med snabbtåg, Express InterCity Premium (EIP).

WROCLAW

BO

- ◆ **Hotel Korona, Olawska 2.** Vardagslyx intill gamla stans torg. Dubbelrum från 800 kr. koronahotel.com.pl
- ◆ **Hotel Puro, Stawna 12.** Skönt och avslappnat designhotell. Gamla stan på promenadavstånd. Dubbelrum 900 kr. purohotel.pl

ÅTA

- ◆ **Karczma Lwowska, Rynek 4.** Stämningsfull finkrog. Såväl smaker från Lwow som polsk festmat med guldkant. lwowska.com.pl
- ◆ **Browar Stu Mostow, ul. Jana Długosza 2.** Prisat mikrobryggeri. Fantastiskt öl. Underbart långkok med pommies. 100mostow.pl

SE

- ◆ **Rynek.** Magnifikt medeltida torg. Mäktigt stadshus med astronomiskt urverk från 1580.
- ◆ **Distriktet för ömsesidig respekt, Dzielnica Czterech Wyznań** med bland annat Vita storkens synagoga, vinbarer och bokkaféer.
- ◆ **Park Szczytnicki,** grön lunga med Max Bergs världsarvslistade mässhall Hala Stulecia.
- ◆ **Katedralsön Ostrow Tumski.** Promenadvänliga kullerstensgränder mot Johannes döparens ärkekatedral, Archikatedra św. Jana Chrzciciela we Wrocławiu.
- ◆ **Krasnale.** Wrocławskyddande alver. Drygt 800 figurer i staden. Karta till dem finns på visitwroclaw.eu/en.

Karen Babel på konstnärskaféet Kalambur.

WROCLAW-KRAKOW

NÄR JAG VÄL hittat rätt vagn i tåget mot Krakow sitter redan tre kvinnor i kupén. I Opole fylls resesällskapet på av en hårdrockare som i någon mån också tar över befälet. Hjälper till att lyfta upp bagage. Förklarar var man laddar mobiltelefoner. Kommenterar stationsstopp. Gliwice följs av Zabrze och Katowice. Vad den ena staden slutar och den andra börjar tycks oklart. Två miljoner människor lever i Schlesiens motsvarighet till tyska Ruhrområdet. Öster om Mystowice har landskapet ändå återupprättat sig självt. Mot en fond av rullande kullar rusar tåget mot öster. Långt i fjärran skymtar Tatrabergens första utlöpare. Snart också en omisskännlig profil av torn och tinnar. Krakow.

VARJE SLAGEN TIMME, sommar som vinter, ljuder kristallklara fanfaren *hejnal mariacki*. Så även nu, 271 vindlande trappsteg upp i Mariakyrkans torn och med lika abrupt slut som för 800 år sedan då pilar från anfallande tartarer punkterade stadsvaktens hals. Från tornet har jag svindlande fågelperspektiv över Krakow, staden som alltid kommer på tal då Europas vackraste städer ska koras.

Nedanför kyrkan ligger Rynek Glowny, kontinentens största medeltida torg. Hästdroskor står på led inför eleganta borgarhus och kaféer. Restaurang Wierzynek som mättat Krakows gourmander sedan år 1364. Klassiska Kawiarnia Noworolski där Lenin under sin tid som frilansjournalist i staden drack morgonkaffe bland gästande societetsdamer och förstrött pianoklink. Skymtar även medeltida tyghallen Sukiennice som från ovan påminner om ett regalskepp lagt för ankar tillsammans med sin last av stickat, virkat, snidat och bärnsten.

TILL SKILLNAD FRÅN många andra polska städer klarade sig Krakows bebyggelse mer eller mindre oskadd genom andra världskriget. Tyvärr gällde motsatsen människorna.

Stadsdelen Kazimierz. Fuktig kullersten och slitna fasader. I ett öppet fönster fladdrar tibetanska böneflaggor. I bakgrunden trycker även områdets förflutna. Kvarter som fortfarande står som en spegelbild av förkrigstidens judiska Europa. Szerokagatans synagogor och judiska begravningsplats. Skyltar på hebreiska mot restauranger som utlovar koschermat och vild klezmermusik.

Tidigt 1900-tal levde drygt 60 000 judar i Kazimierz. Under andra världskrigets nazityska ockupation tvingades samtliga till gettot i Podgórze på motsatt sida floden Wisla. Merparten dukade under där eller i nazisternas förintelseläger. Bara några få tusen överlevde. Åtskilliga tack vare entreprenören Oskar Schindler.

Under jakten på affärsmöjligheter hade han utnyttjat kontakter med ockupationsmakten för att införskaffa både lägenhet och fabrik som haft judiska ägare. Men med tiden väckte nazisternas terror även medmänniskan Schindlers samvete och empati för de drabbade. Istället kom kontaktnät och välsmort munläder att användas för att rädda så många som möjligt av emaljfabrikens judiska anställda undan förintelsen.

Ungefär ett halvt århundrade senare bidrog samma historia indirekt till att väcka nytt liv i Kazimierz. Scenerna i Steven Spielbergs *Schindler's List* spelades till stor del in i området som legat nedgått och negligerat under Polens socialistiska styre. Efter premiären började mängder av besökare från hela världen vallfärda till kvarteren runt Synagoga Remuh och Stara Synagoga. Historien om vad som funnits och vad som gått förlorat lever fortfarande kvar och berättas för alla som vill lyssna. Och på sitt sätt står även Kazimierz många nyöppnade kaféer, pubar och restauranger som en hälsosam motsats till alla auktoritära krafter. Alla är välkomna och stämningen känns inkluderande.

KRAKOW-GDYNIA

FÖRR ELLER SENARE längtar man till havet. På fem timmar och 28 minuter tar snabbtåget från Krakow mig dit. Äppelodlingar, vinstockar och böljande höjder bildar bakgrund till den lunch som serveras i förstaklassvagnen. Kycklingsallad tillagad ombord. I stället för plast och engångstallrikar dessutom serverat till porslin och riktiga bestick. Någon timme från Warszawa följer Malbork med en av Europas mäktigaste och mest välbevarade riddarborgar. Upploppet mot kusten är därmed påbörjat. I skymningen ankommer vi till Gdansk Glowny. Därefter miljonprogrammet Gdansk Zaspas muralmålningar och katedralen Oliwas dubbelspiror. Prick 17.19, Sopot, hav och stränder. Snart också färjehamnen i Gdynia och vidöppen horisont mot Östersjöns blå vågor. ①

Mariakyrkan har blivit en symbol för Krakow.

KRAKOW

BO

- ◆ **Hotel Regent, Bozego Ciala 19.** Vänligt mellanklasshotell i Kazimierz. Dubbelrum cirka 800 kr. hotelregent.pl
- ◆ **Hotel Rubinstein, ul. Szeroka 12.** Romantiskt boende intill judiska Kazimierz vackraste torg. Dubbelrum från 1 000 kr. rubinstein.pl

ÄTA

- ◆ **Starka Restaurant, ul. Józefa 14.** Polens bästa smaker inklusive Fru Rysias hemgjorda piroger. starka.com.pl
- ◆ **Pod Roza, ul. Florianska 34.** Michelinbelönad stjärnrestaurang i Krakows äldsta hotell. Gourmetmat med både polska och italienska undertoner. podroza.hotel.com.pl
- ◆ **Mjölkbarer, bar mleczny.** Klassisk polsk husmanskost till lunch. Bar Grodzki, ul Grodzka 47. I Kazimierz finns 100-åriga Polakowski, Miodowa 39, polakowski.com.pl.

SE

- ◆ **Rynek Główny.** Europas största, medeltida torg med pampiga tyghallen Sukiennice.
- ◆ **Mariakyrkan, Rynek Główny.** Varje timme ljuder fanfaren *hejnał mariacki*. Invändigt medeltida Veit Stoss mäterliga altarskåp i trä.
- ◆ **Muzeum Czartoryskich, ul. Pijarska 15.** Pampigt släktpalats med allt från Leonardo da Vincis *Dam med hermelin* till osmanska kroksablar. Köp biljett i förväg, bilety.mnk.pl.
- ◆ **Slottet Wawel.** Kungligt residens i 500 år. Fulladdat med prakt och historia. Köp biljett i förväg, bilety.wawel.krakow.pl.
- ◆ **Wawels slottskatedral,** entré 23 zloty. Kungar, nationalhjältar och poeter ligger begravda här.

MER INFO POLEN: polen.travel/sv

TÅG I POLEN

Tåg är bästa sättet att uppleva Polen. Flera olika tågbolag och tåg. Snabbast och bekvämast är PKP Intercity, intercity.pl, med Express InterCity Premium (EIP), Express Inter City (EIC), Intercity (IC) och snabbtågen Eurocity (EC).

Köp biljett på station eller via nätet. Första klass, *pierwsza klasa*, kostar ungefär 25–50 procent mer än plats i andra klass. Rabatterade biljetter, *ulgowy*, för pensionärer och barn 4–10 år. Nattåg finns till exempel mellan Gdansk och Krakow. Sovvagn, *sypialny*, liggvagn, *kuszetka*. Billigare än billigt hotellrum. Info & tidtabeller: polrail.com och tyska bahn.com.

I Gdansk, Gdynia och Sopot finns lokaltåget SKM, skm.pkp.pl. Avgång var 10:e minut. Köp biljett i automat. Stämpla så fort du klivit ombord!